

[Time: 3:00 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Explain the meaning, nature and functions of psychology.
- b) Explain the meaning and Scope of Educational psychology.
- c) How educational psychology will helps the teacher?

Q.2 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Describe the characteristics, merits and limitations of the Introspection method.
- b) Explain the types of observation method & Enlist essential guidelines for making good observation.
- c) Discuss the basic concepts of the experimental method and enumerate the steps and merits of the experimental method.

Q.3 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Describe the principles of development.
- b) Enumerate factors affecting development.
- c) Explain the stages of development with the role of a teacher in facilitating growth and development.

Q.4 Answer Any Two of the following. (20)

- a) What is Individual difference? Discuss the causes and educational implications of it.
- b) Describe Individual differences within and among the learners.
- c) What is maturation? Describe the characteristics and educational implications of maturation.

Q.5 Write a short note on Any Two. (20)

- a) Nature of Educational Psychology
- b) Clinical Method
- c) Aspects of development.
- d) Concept of heredity and environment

(मराठी अनुवाद)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ घ्यावा.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)**
- (अ) मानसशास्त्राचे अर्थ, स्वरूप आणि कार्य स्पष्ट करा.
 (ब) शैक्षणिक मानसशास्त्राचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
 (क) शैक्षणिक मानसशास्त्र शिक्षकांना कशी मदत करेल?
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)**
- (अ) आत्मनिरीक्षण पद्धतीची वैशिष्ट्ये, गुण आणि मर्यादा यांचे वर्णन करा.
 (ब) निरीक्षण पद्धतीचे प्रकार स्पष्ट करा आणि चांगले निरीक्षण करण्यासाठी आवश्यक मार्गदर्शक तत्त्वे नोंदवा.
 (क) प्रायोगिक पद्धतीच्या मूलभूत संकल्पनांवर चर्चा करा आणि प्रायोगिक पद्धतीच्या पायऱ्या आणि गुणांची गणना करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)**
- (अ) विकासाच्या तत्त्वांचे वर्णन करा.
 (ब) विकासावर परिणाम करणारे घटक मोजा.
 (क) वाढ आणि विकास सुलभ करण्यासाठी शिक्षकाच्या भूमिकेसह विकासाचे टप्पे स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)**
- (अ) वैयक्तिक फरक म्हणजे काय? त्याची कारणे आणि शैक्षणिक परिणामांची चर्चा करा.
 (ब) विद्यार्थ्यांच्या आतील आणि विद्यार्थ्यांमधील व्यक्तिगत फरकांचे वर्णन करा.
 (क) परिपक्वता म्हणजे काय? परिपक्वतेची वैशिष्ट्ये आणि शैक्षणिक परिणामांचे वर्णन करा.
- प्र.५ टीपा लिहा. (दोन) (२०)**
- (अ) शैक्षणिक मानसशास्त्राचे स्वरूप
 (ब) क्लिनिकल पद्धत
 (क) विकासाचे पैलू
 (ड) आनुवंशिकता आणि पर्यावरणाची संकल्पना
